

EUROPOS PARLAMENTAS

2009 - 2014

Plenarinio posėdžio dokumentas

4.3.2010

B7-0163/2010

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

siekiant užbaigti diskusijas dėl Tarybos ir Komisijos pareiškimų
pagal Darbo tvarkos taisyklių 110 straipsnio 2 dalį
dėl pilietinės visuomenės ir tautinių mažumų padėties Baltarusijoje

**Jacek Protasiewicz, Elmar Brok, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra,
Ioannis Kasoulides, Hans-Gert Pöttering, Traian Ungureanu, Filip
Kaczmarek, Jacek Saryusz-Wolski, Vytautas Landsbergis**
PPE frakcijos vardu

RE\807600LT.doc

PE433.025v01-00

LT

Susivieniję įvairovėje

LT

Europos Parlamento rezoliucija dėl pilietinės visuomenės ir tautinių mažumų padėties Baltarusijoje

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl padėties Baltarusijoje, ypač į 2009 m. gruodžio 17 d. rezoliuciją¹,
 - atsižvelgdamas į Bendrųjų reikalų ir išorės santykių tarybos 2009 m. lapkričio 17 d. susitikimo išvadas dėl Baltarusijos, kuriomis vadovaujantis ir toliau laikinai netaikomos sankcijos, pagal kurias draudžiama išduoti vizas tam tikriems Baltarusijos pareigūnams, įskaitant prezidentą Aleksandrą Lukašenką, ir iki 2010 m. spalio mėn. pratęsiamas ribojamųjų priemonių taikymo laikas,
 - atsižvelgdamas į Europos Vadovų Tarybos 2009 m. kovo 19 d. posėdyje paskelbtą deklaraciją dėl Rytų partnerystės ir į 2009 m. gegužės 7 d. Prahoje vykusio Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikimo bendrą deklaraciją,
 - atsižvelgdamas į 1995 m. vasario 1 d. Europos Tarybos tautinių mažumų apsaugos pagrindų konvenciją,
 - atsižvelgdamas į tarptautinius su tautinių mažumų teisėmis susijusius principus ir standartus, ypač nurodytus tarptautinėse žmogaus teisių konvencijose, pvz., 1975 m. rugpjūčio 1 d. Helsinkio baigiamajame akte (1 dalies VII punktas), 1990 m. birželio 29 d. Kopenhagoje įvykusio susitikimo žmogiškosios dimensijos klausimais dokumente ir 1990 m. lapkričio 21 d. Paryžiaus chartijoje naujai Europai,
 - atsižvelgdamas į Europos Parlamente 2010 m. vasario 24 d. surengtus debatus Baltarusijos tema ir Europos Parlamento *ad-hoc* delegacijos vizitą Baltarusijoje 2010 m. vasario 25–27 d. ir jos išvadas;
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 110 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi Baltarusijos valdžios institucijos nepripažino 2005 m. ir 2009 m. demokratiškai išrinktos Baltarusijos lenkų sąjungos (toliau – BLS) vadovybės,
- B. kadangi Baltarusijos valdžios institucijos panaudojo milicijos pajėgas prieš BLS narius 2005 m. Gardine ir 2010 m. Ivenčiuje;
- C. kadangi Baltarusijos valdžios institucijos sutrukdė dalyvauti teismo posėdyje BLS atstovams, kurie buvo pakviesti atvykti į teismo posėdį kaip Teresos Sobol, BLS vietos skyriaus Ivenčiuje pirmininkės, liudininkai;

¹ Priimti tekstai, P7_TA-PROV(2009)0117.

- D. kadangi Europos institucijų atstovai, įskaitant Europos Parlamento Pirmininką Jerzy Buzeką, Europos Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Europos Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę užsienio reikalams ir saugumo politikai baronienę C. Ashton, už vidaus reikalus atsakingą Komisijos narę Ceciliją Malström, taip pat Lenkijos parlamentas ir Prancūzijos užsienio reikalų ministerija išreiškė susirūpinimą dėl pastarųjų Baltarusijos valdžios institucijų veiksmų prieš BLS ir pasmerkė milicijos pajėgų naudojimą prieš BLS narius,
- E. kadangi Baltarusijos valdžios institucijų veiksmai prieštarauja tautinių mažumų apsaugos tarptautiniams standartams, kurie, *inter alia*, nustatyti 1995 m. vasario 1 d. Europos Tarybos tautinių mažumų apsaugos pagrindų konvencijoje, o tarpu Baltarusija imasi daugiau veiksmų siekdama tapti minėtosios organizacijos nare;
- F. kadangi Prahoje vykusio Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikimo bendros deklaracijos, kurią pasirašė ir Baltarusijos Respublikos ministro pirmininko pirmasis pavaduotojas, 1 dalyje nurodoma, kad „Prahos aukščiausiojo lygio susitikimo dalyviai susitaria, kad Rytų partnerystė bus grindžiama įsipareigojimais laikytis tarptautinės teisės principų ir pagrindinių vertybių, įskaitant demokratiją, teisinę valstybę, pagarbą žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms“,
- G. kadangi Europos Vadovų Taryba 2009 m. lapkričio 17 d. išvadose pripažįsta, jog atsivėrė naujos galimybės ES ir Baltarusijos dialogui ir glaudesniai bendradarbiavimui siekiant tikros pažangos demokratijos ir pagarbos žmogaus teisėms srityse, ir taip pat patvirtina esanti pasirengusi stiprinti Europos Sąjungos santykius su Baltarusija, jei ši toliau darys pažangą demokratijos, žmogaus teisių ir teisinės valstybės kūrimo srityse, ir padėti jai siekti šių tikslų,
- H. kadangi Baltarusijos valdžios institucijos paskelbė, kad planuoja statyti naują atominę elektrinę ES pasienyje, t. y. teritorijoje, kurioje gyvena vietos lietuvių tautinė mažuma, ir kadangi nėra aiškiai nurodytos šių kaimų ir visos nacionalinės mažumos ateities perspektyvos,
1. smerkia represijas, kurių Baltarusijos valdžios institucijos ėmėsi prieš Andželikos Borys vadovaujamos BLS vadovus ir narius, pavyzdžiui: Ivenčiuje buvo naudojamos milicijos pajėgos, trukdoma patekti į teismo posėdžius, skiriamos administracinės baudos, suimami ir įkalinami aktyvistai, įskaitant Jungtinės piliečių partijos pirmininką ir Baltarusijos jungtinių demokratinių jėgų vadovą Anatolijų Lebedko, kurie bandė išreikšti solidarumą su lenkais, prieš kuriuos buvo imtasi represijų;
 2. reikalauja, kad Baltarusijos valdžios institucijos vėl įteisintų Andželikos Borys vadovojamą BLS ir užtikrintų, kad BLS Ivenčiuje esantis ir Lenkijos valstybės finansuojamas nekilnojamasis turtas būtų grąžintas laiku;
 3. smerkia priemones, kurių pastaruoju metu ėmėsi Baltarusijos valdžios institucijos prieš Baltarusijos protestantų bendruomenę „Naujasis gyvenimas“: ši bendruomenė nubausta jai skiriant didžiules administracines išmokas už tariamą žalą žemei ir todėl neteko buveinės, kurioje galima rengti pamaldas; todėl reikalauja, kad Baltarusijos valdžios institucijos skubiai išspręstų šį konfliktą, nustotų daryti spaudimą religinėms mažumoms ir užtikrintų vienodas sąlygas ir religijos laisvę šalyje;

5. pakartoja, kad domisi atviru ir struktūriniu dialogu su Baltarusija, jei liberalizavus politinę sistemą Baltarusijoje bus pasiekta konkrečių rezultatų, užtikrinama pagarba žmogaus teisėms ir kuriama teisinė valstybė;
6. primena, kad neseniai priimtose rezoliucijose, visų pirma 2009 m. sausio 25 d. ir gruodžio 17 d. rezoliucijose, ragino užtikrinti žodžio ir susirinkimų, politinių partijų, pvz., Baltarusijos krikščionių demokratų, registracijos laisvę ir sudaryti palankias sąlygas veikti pilietinės visuomenės organizacijoms, NVO (Žmogaus teisių centras „Viasna“) ir nepriklausomai žiniasklaidai Baltarusijoje;
7. pabrėžia, kad ES ir Baltarusijos dialogas gali būti naudingas abiem pusėms, ir mano, jog Baltarusija gali būti remiama, kad galėtų maksimaliai pasinaudoti Rytų partnerystės privalumais ir visų pirma kuo veiksmingiau naudotų lėšas, kurios pagal šią programą paskirtos infrastruktūros, energetikos ir socialiniams projektams, taip pat vykdant kitas ES priemones ir politiką, jei Baltarusijos valdžios institucijos įsipareigos užtikrinti tikrus pokyčius laisvės, demokratijos, teisinės valstybės ir pagarbos žmogaus teisėms, visų pirma tautinių mažumų teisėms, srityse;
8. pabrėžia, kad Baltarusija negalės:
 - pasinaudoti ES ir Baltarusijos partnerystės ir bendradarbiavimo sutarties sudarymu ir ratifikavimu,
 - veiksmingai pasinaudoti ES finansinėmis priemonėmis, pvz., Europos investicijų banko (EIB) priemonėmis ir Europos kaimynystės ir partnerystės priemone (EKPP),
 - pasinaudoti tuo, kad Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko (ERPB) finansavimo projektai būtų taikomi ir Baltarusijoje bei apimtų ir valstybines įmones,
 - pasinaudoti tuo, kad bendrųjų tarifų lengvatų sistema (GSP+) būtų vėl taikoma Baltarusijai,
 - gauti kitos Tarptautinio valiutos fondo (TVF) stabilizavimo paskolos dalies,
 - atnaujinti derybų dėl Baltarusijos įstojimo į PPO,
 - pasinaudoti parama, kad Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos programa apimtų ir Baltarusiją,jei Baltarusijos valdžios institucijos nesilaikys pagrindinių žmogaus teisių ir demokratijos kriterijų;
9. didelę svarbą skiria politinio ir pilietinio gyvenimo Baltarusijoje liberalizavimui ir pabrėžia, kad jei ir toliau bus pažeidinėjamos žmogaus teisės Baltarusijoje, tai gali paskatinti ES ne tik peržiūrėti savo poziciją Baltarusijos atžvilgiu, bet ir vėl numatyti sankcijas;
10. mano, kad būdas, kaip sprendžiami su BLS ir kitomis pilietinėmis organizacijomis susiję konfliktai, turės įtakos tam, ar vykdant ES ir Baltarusijos dialogą atsiras naujas postūmis ar kils pavojus, kad bus žengiamas žingsnis atgal;

11. pveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, valstybių narių parlamentams ir vyriausybėms, Jungtinių Tautų Generaliniam Sekretoriui, Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) ir Europos Tarybos parlamentinėms asamblėjoms, Nepriklausomų valstybių sandraugos (NVS) sekretoriatui bei Baltarusijos parlamentui ir vyriausybei.